

Potrubia a armatúry

Úloha potrubí: zabezpečiť dopravu, prúdenie rôznych materiálov.

- kvapaliny- voda, olej, benzín, nafta, postreky a pod.
- plyn - vzduch, plyn, výfukové plyny, para a pod.
- pevné (sypké) – osivo, umelé hnojivo

Rúry používané pri motorových vozidlách: rúry palivové, vzdušné, chladiacej vody, výfukové, hydraulické (vysokotlakové), brzdovej sústavy.

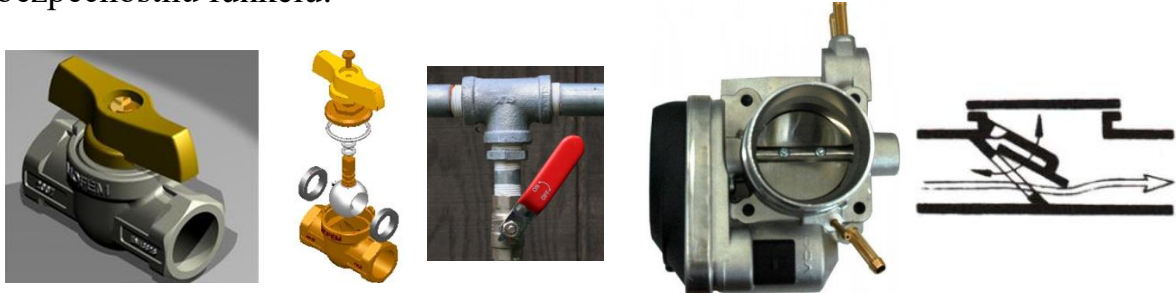
Podľa zložitosti poznáme rúry, potrubie, rozvodové potrubie, sieť potrubí

Pospájanie rúr : fitingami a nákrutkami (kolená, T tvary, krížové tvary, uzávery, redukcie), armatúrami (kohúty, poistné ventily, spätné ventily, uzatváracie ventily, meriace armatúry)

Fitingy používame, ak chceme dosiahnuť odbočovanie, rozvetvenie, zúženie priemeru potrubí. Spojovanie môže byť závitové (vnútorným alebo vonkajším závitom), aj zvarané.

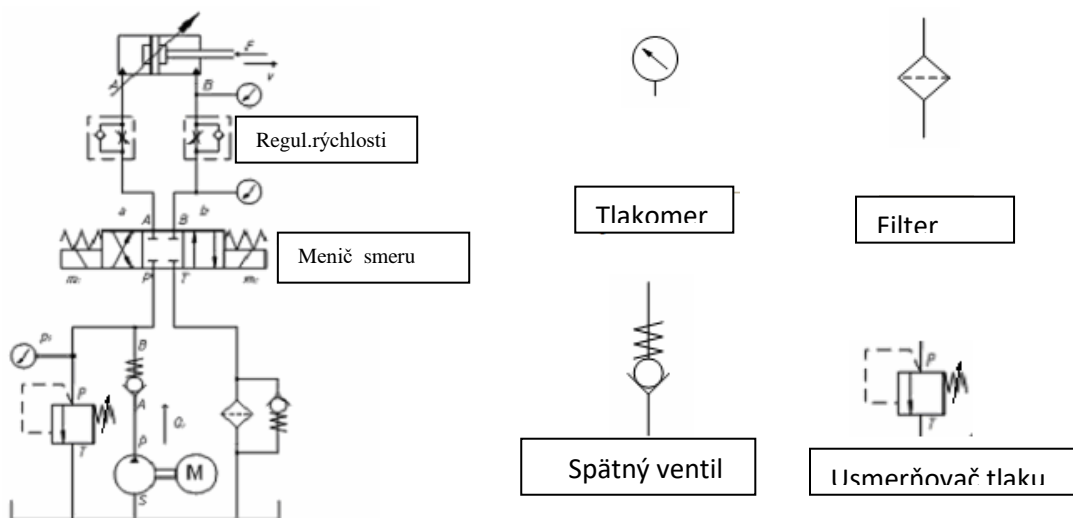
Armatúry majú dôležitú úlohu z hľadiska prevádzky potrubí. Zatvárajú, otvárajú, regulujú prietok, prúdenie dopravovanej látky a majú aj ochrannú a bezpečnostnú funkciu.

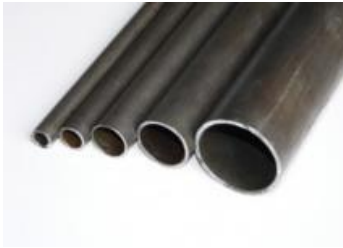
Pospájané rúry tvoria sieť potrubí.

V technickej praxi - pri plánovaní, montáži, údržbe sa používa schematický výkres zapojenia. Na týchto výkresoch jednotlivé prvky sú znázornené značkami.

Materiál potrubí: kovový - liatina, oceľ, hliník, meď, olovo, nekovový – plast, guma

Rúry môžu byť **nehybné** (treba ich ohýbať na potrebný tvar.)

a **ohybné, flexi** (hadice).

V dôsledku zmeny tepla nastane zmena dĺžky a priemeru potrubia (dilatácia). Na vyrovnávanie týchto zmien slúžia **kompenzátory** (vlnový, gumový) . Ak vyrovnávanie nie je zabezpečené môže dôjsť k prasknutiu potrubí.

Okrem toho potrubia sú niekedy vystavené vibrácii, čo tiež môže viesť k prasknutiu, alebo k uvoľneniu závitových spojov.

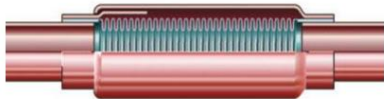
Niekoľko druhov kompenzátorov: (ponúkajú bezpečné riešenie)

Gumový kompenzátor

oceľový vlnový komp.

spájkovateľný kompenzátor
do medených rúr

Spojovanie potrubí u dopravných prostriedkov:

Závitové spoje

**Očkové spoje u
brzdových hadíc**

Hadicové sponky

Rýchlospojky

U pneumatických hadíc

Poruchy potrubí: únava materiálu, usadeniny, mechanické poškodenia

